

АНАЛІЗ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто питання аналізу продуктивності праці в Україні. Визначено, в порядку вагомості, основні причини, які спричиняють деструктивний вплив на її рівень. Розроблено рекомендації щодо підвищення продуктивності праці в Україні.

Ключові слова: продуктивність праці, аналіз, рівень, тіньова економіка, мотивація.

Abstract

The analysis of labor productivity analysis in Ukraine is considered. There are identified, in order of importance, the main causes that cause a destructive effect on its level. Recommendations for improving labor productivity in Ukraine have been developed.

Keywords: labor productivity, analysis, level, shadow economy, motivation.

Вступ

Зростанню продуктивності праці на макро- і мікроекономічному рівнях приділяється велика увага в усіх країнах. Підвищення продуктивності праці – це складний процес, але він є необхідною передумовою забезпечення економічного розвитку підприємства, оскільки виступаючи джерелом збільшення обсягів виробництва продукції, приводить до скорочення затрат праці на виробництво продукції, а відтак – економії робочого часу; обумовлює скорочення витрат на оплату праці в розрахунку на одиницю продукції; сприяє зниженню витрат на виробництво продукції тощо.

Результати дослідження

Продуктивність праці та її рівень є важливими факторами в економіці будь-якої країни. Від підвищення суспільної продуктивності праці залежить кількість створених споживчих вартостей та оплата праці, економія живої праці та підвищення добробуту населення. Даний показник суттєво впливає на ефективність та прибутковість діяльності як окремих підприємств, так і суспільства в цілому. Проте, численні недоліки соціально-трудової сфери призводять до низької продуктивності праці і є найбільш глибокими і серйозними проблемами, які заважають розвитку економіки в багатьох країнах [1].

Співвідношення продуктивності праці та її оплати є однією з важливих пропорцій відтворення і всебічного розвитку працівників сфери продуктивної праці. На ефективно діючих підприємствах розвинених країн зростання заробітної плати відповідає зростанню продуктивності праці і зниженню норм витрат усіх видів ресурсів, тобто є результатом підвищення продуктивності праці.

Серед причин низького рівня продуктивності праці можна виділити, в порядку їх вагомості, наступні:

1. низький ступінь мотивації працівників у підвищенні продуктивності праці через низький рівень оплати праці;
2. незадовільні умови праці;
3. відсутність кваліфікованих кадрів;
4. недостатньо ефективна система освіти;
5. неефективно побудовані бізнес-процеси на підприємстві,
6. бюрократія і адміністративні бар'єри з боку держави для комерційного сектора.
7. особливості українського менталітету і чинники «сімейності» на підприємстві [3].

Проведений аналіз показав, що рівень заробітної плати має найбільший вплив на рівень продуктивності праці, в зв'язку з чим пріоритетного значення набуває удосконалення методологічної бази оцінювання співвідношення продуктивності праці та заробітної плати у напрямі розмежування реальної заробітної плати з позицій виробника та споживача [1].

Також загострює соціально-економічну кризу в Україні тіньова економіка, яка розвивається поза державним контролем і не відображається в офіційній статистиці, що має негативний вплив і на офіційний рівень продуктивності праці як по окремим галузям, так і по країні в цілому [2, 4].

Щодо відсутності кваліфікованих кадрів, то висококваліфіковані кадри не знаходять належного використання у процесі виробництва, як з позиції умов праці, так і з позиції її вмотивованості, що призводить до зниження ефективності і продуктивності праці в цілому як по країні, так і на конкретному підприємстві зокрема. Таким чином, основні проблеми низької продуктивності праці полягають не в недоліках українських трудових ресурсів, а в особливостях структури економіки та державних інституцій загалом. Так як більшість трудових ресурсів країни задіяні в галузях, які давно вже не осучаснювались (за винятком ІТ-сфери), то і якість праці буде не найвищою, а отже і рівень її продуктивності низький.

Висновки

Отже, проаналізувавши стан продуктивності праці в Україні, можна зробити висновок, що існує багато проблем, які є перешкодою для економічного зростання. Можна зробити такі пропозиції, щодо підвищення продуктивності праці в Україні:

- збільшення оплати праці та створення гідних умов праці;
- соціальна захищеність населення, шляхом офіційного працевлаштування;
- оновлення технологічної бази виробництва;
- зменшення частки “тіньової” економіки.

Комплексне впровадження цих пропозицій приведе до покращення умов праці, її гідної оплати, а отже і до підвищення рівня її продуктивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крохмаль А.І. Продуктивність праці та напрями її підвищення в Україні. Збірник тез наукових робіт учасників звітної наукової конференції студентів. 2018. С. 42.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Чому в Україні низька продуктивність праці. URL: <http://www.hrd.com.ua/index.php/news/489-2012-04-06-11-26-49>
4. Подмазко О.М. Вплив тіньової економіки на загрози економічній безпеці країни. URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2014/No4/142-151.pdf>

Нікіфорова Лілія Олександрівна - к.е.н., доцент каф. ЕПВМ, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Гавура Каріна – студентка гр. МВКД-18б, факультет Менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Nikiforova Liliia Oleksandrivna – Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsa.

Gavura Karina – student MICA-18b, Faculty of Information Security Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa.